

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.1.81.2022

Warszawa, 27 kwietnia 2023 r.

Pan
Jacek Kowalski
Burmistrz Miasta
Nowy Dwór Mazowiecki

Urząd Miejski
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Zakroczymska 30
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Katarzyna Moźdzysłowska – starszy inspektor wojewódzki oraz Anna Simińska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziły w dniach od 24 sierpnia do 6 września 2022 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miejskim w Nowym Dworze Mazowieckim, z siedzibą w Nowym Dworze Mazowieckim przy ul. Zakroczymskiej 30.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 8 sierpnia 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 11 stycznia 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 798 urodzeń, 186 małżeństw i 1209 zgonów, 156 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1 czynności odtworzenia zagranicznego aktu stanu cywilnego,

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

113 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 162 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego oraz 8 czynności polegających na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 99 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego³. Ponadto wydano 11820 odpisów aktów stanu cywilnego, 12 zaświadczeń o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 46 zaświadczeń o stanie cywilnym, a także wydano 30 decyzji o zmianie imienia i nazwiska.

W kontrolowanym okresie nie wydawano decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego ani w sprawie umorzenia postępowania, jak również zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego ani zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c.

Badaniu poddano 5 aktów urodzenia, 10 aktów małżeństwa, w tym: 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: kierownik USC) i 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 5 aktów zgonu, w tym 2 akty zgonu obywateli Ukrainy, a także: 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 3 czynności polegające na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, 3 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 1 czynność odtworzenia zagranicznego aktu stanu cywilnego, 3 zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 3 zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 3 decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska⁵.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach kierownik USC lub jego zastępca, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 p.a.s.c., uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

³ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1681, ze zm.), dalej: p.a.s.c.

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

⁵ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988). Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu w sprawie danych statystycznych dla czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, który dołączono do akt kontroli.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane kontroli akty urodzenia, małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 60, art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, transkrypcji oraz odtworzeniu zagranicznego aktu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 105 ust. 1 oraz art. 109 ust. 3 p.a.s.c.

Zagadnienie spełnienia przez kierownika USC obowiązków informacyjnych polegających na powiadamianiu osób, których akt dotyczy o zamiarze sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji i otworzenia treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, nie było przedmiotem oceny, ponieważ we wszystkich badanych przypadkach nie zaistniał obowiązek powiadomienia tych osób.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do aktów urodzenia znajdują się karty urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia, w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdują się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez kierownika USC oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. W aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdują się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu. Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są prawidłowo

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

oznaczone, przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także o stanie cywilnym wydano z zachowaniem terminu wskazanego w art. 217 § 3 k.p.a.⁷

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99, art. 104 oraz art. 109 p.a.s.c., kierownik lub zastępca kierownika USC zamieścić adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23, art. 105 ust. 1 oraz art. 110 ust. 1 p.a.s.c.

Wydane z urzędu odpisy skrócone aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu zostały wydane niezwłocznie.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych wzmianek i przypisków.

Niezwłocznie zrealizowano obowiązek powiadomienia o zgonie obywateli Ukrainy właściwego terytorialnie ukraińskiego urzędu konsularnego, poprzez przesłanie odpisu aktu zgonu, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 32 Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą⁸.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością organu określoną odpowiednio w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Przedmiotowe decyzje zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 k.p.a. Decyzje wydano z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 k.p.a.

Stwierdzono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydania odpisu pełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, rejestracji zdarzenia, które miało miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, wydania zaświadczenia stwierdzającego, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczenia o stanie cywilnym, a także za wydanie decyzji o zmianie imienia i nazwiska – była zgodna ze stawką określoną w części I ust. 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 1, 2, 6, 7, 8 i 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁹.

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775) – dalej k.p.a.

⁸ Konwencja konsularna między Rzeczpospolitą a Ukrainą sporządzona dnia 8 września 1991 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 60, poz. 248).

⁹ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142, ze zm.).

Osoby zatrudnione w okresie objętym kontrolą na stanowisku kierownika USC i zastępcy kierownika USC spełniały wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

W wyniku kontroli nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 ustawy p.a.s.c.

Kierownik USC w Nowym Dworze Mazowieckim przekazał do Archiwum Państwowego księgi stanu cywilnego uzyskując uprzednio zgodę Wojewody Mazowieckiego na wyniesienie przedmiotowych ksiąg z urzędu stanu cywilnego w Nowym Dworze Mazowieckim.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewykonaniu rygoru pozostawienia sprawy bez rozpoznania w postępowaniu o zmianę imienia i nazwiska, gdzie strona wezwana na podstawie art. 64 ust. 2 k. p. a. nie uzupełniła w wyznaczonym terminie braków formalnych wniosku. Z analizy akt sprawy wynika, że organ kolejny raz wezwał stronę w trybie art. 64 ust. 2 k. p. a. do usunięcia braków formalnych wniosku, mimo iż pierwsze wezwanie wystosowane przez organ zawierało pouczenie, że nieusunięcie braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że:

- we wszystkich poddanych kontroli przypadkach w aktach spraw nie znajdowały się egzemplarze aktowe wydanych zaświadczeń o stanie cywilnym i zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo. Ich brak uniemożliwił weryfikację danych pod kątem zgodności z art. 49 ust. 2 i art. 83 ust. 5 ustawy p.a.s.c.;
- nie udokumentowano daty doręczenia stronie odpisu zupełnego po przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Działaniem powyższym naruszono art. 46 § 1 k.p.a., zgodnie z którym *„Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia”*.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuje Burmistrza Nowego Dworu Mazowieckiego do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości, poprzez stosowanie rygoru pozostawienia sprawy bez rozpoznania, w przypadku gdy strona wezwana na podstawie art. 64 ust. 2 k. p. a. nie uzupełniła w wyznaczonym terminie braków formalnych wniosku.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- pozostawiania w aktach sprawy egzemplarzy aktowych wydawanych zaświadczeń o stanie cywilnym i zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo;
- dokumentowania daty doręczania odpisu zupełnego po przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, zgodnie art. 46 § 1 k.p.a.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuje Pana Burmistrza na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Proszę o przekazanie informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z wyrazami szacunku

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli

Wydział Kontroli

Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego

w Warszawie

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/